

โครงการสร้างฐานข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์นโยบายและการประเมินสถานการณ์
การเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การศึกษา

และสาธารณสุขของจังหวัดชายแดนภาคใต้ :

ศักยภาพแห่งการพัฒนาและข้อมูลสถิติที่สำคัญ จังหวัดปัตตานี

ศูนย์วิจัยมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

1. หลักการและเหตุผล

จังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งประกอบด้วยจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส สงขลาและสตูล เป็นพื้นที่ซึ่งรัฐบาลได้กำหนดให้มั่นนโยบายในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาเป็นการเฉพาะพื้นที่ เรียกว่า “นโยบายความมั่นคงแห่งชาติเกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้ (พ.ศ. 2537-2541)” ซึ่งเน้นหนักในการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้พลังทางเศรษฐกิจเป็นเครื่องมือในการพัฒนาสังคมให้เข้มแข็ง และนำไปสู่การแก้ไขปัญหาทางการเมืองและสังคมจิตวิทยา รวมทั้งการระดมความร่วมมือจากทุกฝ่ายในการรักษาความสงบเรียบร้อยและลดความขัดแย้งด้านต่างๆ โดยมีศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้(ศอ.บต.) ทำหน้าที่เป็นฝ่ายอำนวยการเพื่อให้การดำเนินงานตามนโยบายความมั่นคงแห่งชาติเกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้ของส่วนราชการต่างๆ ในพื้นที่ได้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การดำเนินงานดังกล่าวทั้งในระยะสั้นและระยะยาวจะเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพต้องใช้ฐานข้อมูลที่เป็นระบบ เพื่อนำไปสู่กระบวนการในการตัดสินใจของผู้บริหารที่อาศัยความมีเหตุผล

การจัดระบบฐานข้อมูล และข้อมูลข่าวสารเพื่อการวิเคราะห์นโยบายในพื้นที่เป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งเพราะ ผู้บริหารนโยบายยังต้องการสิ่งที่เป็นถึงความคิด (think tank) ในการตัดสินใจให้สอดคล้องสภาพความเป็นจริงและรวดเร็วทันกับเหตุการณ์ เราต้องการพัฒนาระบบฐานข้อมูลที่เป็นระบบและเป็นปัจจุบันเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจแก้ปัญหานโยบายอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อตอบสนองความต้องการอันเร่งด่วนเช่นนี้ โครงการจัดตั้งสถาบันสมุทรรัฐ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จึงสนับสนุนการพัฒนาฐานข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์นโยบายครั้งนี้ การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวจะช่วยพัฒนาความเป็นเลิศทางวิชาการ และการบริการชุมชนที่สอดคล้องกับความต้องการและการแก้ปัญหาของท้องถิ่น

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

2.1 เพื่อกำหนดกรอบแนวความคิด กำหนดตัวแปรในการสร้างฐานข้อมูลและการพัฒนาฐานข้อมูลในมิติทางด้านการเมืองและความมั่นคง มิติทางด้านสังคมจิตวิทยา และมิติทางด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นสามมิติใหญ่ที่สำคัญของนโยบายความมั่นคงแห่งชาติเกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้

2.2 เพื่อใช้ข้อมูลที่ได้รับการพัฒนาแล้ว และ/หรือข้อมูลที่อยู่ในระหว่างกระบวนการพัฒนาระบบฐานข้อมูลในการทำรายงานสรุป หรือวิเคราะห์สถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน โดยเน้นที่การตอบปัญหาสำคัญในทางนโยบายและการปฏิบัติเฉพาะหน้าเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและเศรษฐกิจ ข้อมูลย้อนกลับในทางนโยบายจากการดำเนินการของรัฐและทำสรุปข้อเสนอแนะทางเลือกนโยบายให้แก่ผู้บริหารระดับสูง

2.3 เพื่อทำรายงานประจำปีอันเป็นการชี้ผลของการพัฒนาในด้านต่างๆของมิติด้านการเมืองและความมั่นคง มิติทางด้านสังคมจิตวิทยา และมิติทางด้านการพัฒนาการทางเศรษฐกิจของพื้นที่ในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้

3. แผนการปฏิบัติการ

โครงการนี้เป็นการพัฒนาสิ่งที่เรียกว่าฐานข้อมูลของจังหวัดภาคใต้ โดยจะเน้นเฉพาะที่จังหวัดปัตตานีก่อนเป็นการนำร่อง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโครงการสร้างฐานข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์นโยบาย และการประเมินสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆของจังหวัดชายแดนภาคใต้ งานสร้างระบบฐานข้อมูลครั้งนี้ได้พยายามรวบรวมข้อมูลพื้นฐานทั้งทางด้านประชากร เศรษฐกิจ และสังคมของจังหวัดปัตตานีจากแหล่งข้อมูลหลายแหล่งที่ยังกระจัดกระจายให้เป็นระบบเดียวกัน พร้อมทั้งทำให้ข้อมูลมีความต่อเนื่องในลักษณะอนุกรมเวลา และทำให้หน่วยของการจัดเก็บข้อมูลเป็นหน่วยในระดับพื้นที่ คือระดับอำเภอเพื่อประโยชน์ต่อการวิเคราะห์ในด้านลึกต่อไป

โครงการได้รับการสนับสนุนทางด้านงบประมาณจากสถาบันสมุทรรัฐเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี การเก็บและรวบรวมข้อมูลเป็นผลจากการทำงานของผู้ช่วยนักวิจัยของศูนย์วิจัยมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ คือ นายศุภสิทธิ์ สามะ นางสาววิณา โกละกะ และนางสาวนิเนาวรา สุไลมาน นอกจากนี้แล้ว การพิมพ์และแก้ไขต้นฉบับในขั้นสุดท้ายเป็นผลงานของนางสาวภาวิณี ไชยภาค โครงการคาดหวังว่าฐานข้อมูลชุดนี้จะเป็นพื้นฐานของการพัฒนาระบบฐานข้อมูลของจังหวัด

ภาคใต้อย่างเป็นทางการเป็นระบบต่อไปในอนาคต และจะเป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาของประชาชนชาวปัตตานีโดยทั่วไป

4. วิธีการศึกษา

ในการจัดทำฐานข้อมูลการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมของจังหวัดชายแดนภาคใต้ในครั้งนี้ จะเน้นหนักเฉพาะที่ข้อมูลจังหวัดปัตตานีเป็นการนำร่อง คณะผู้วิจัยได้กำหนดโปรแกรมจัดการฐานข้อมูลคือโปรแกรม MS-Excel ซึ่งเป็นโปรแกรมสำหรับการจัดการฐานข้อมูลที่พัฒนาโดยบริษัทไมโครซอฟต์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในแง่ของการวางแผนในพื้นที่ เพราะสามารถบอกถึงสภาพของพื้นที่การปกครองของจังหวัด อำเภอ หรือแม้แต่ระดับตำบล หมู่บ้านว่า เป็นอย่างไร มีปัญหาอะไร

ข้อมูลที่น่ามาจัดเก็บส่วนใหญ่เป็นข้อมูลที่มีอยู่แล้วในหน่วยงานของราชการที่เกี่ยวข้อง โดยฐานข้อมูลที่จัดเก็บมีดังนี้

- ฐานข้อมูลด้านประชากร
- ฐานข้อมูลด้านเศรษฐกิจ
- ฐานข้อมูลด้านสาธารณสุข
- ฐานข้อมูลด้านอาชญากรรม
- ฐานข้อมูลด้านยาเสพติด
- ฐานข้อมูลด้านการศึกษา